

همه نگاه‌ها به اجلاس تهران

در حاشیه اجلاس گروه ۱۵، رئیس‌جمهور برزیل درباره تبادل سوخت با مقامات ایرانی رایزنی می‌کند

عباس محمدنژاد / دبیر گروه سیاسی

مناقشه هسته‌ای ایران و غرب موفق خواهد شد. رئیس‌جمهوری برزیل در همین راستا دیروز از وزیر خارجه‌اش خواست تا به جای همراهی او در سفر به قطر به تهران بیاید تا پیش از رسیدن لولا، توافق اصولی میان دو کشور بر سر مساله تبادل سوخت حاصل شده باشد.

لولا طبق برنامه قرار است امروز با رهبر معظم انقلاب و رئیس‌جمهور دیدار و در اجلاس سران گروه ۱۵ در تهران که فردا برگزار می‌شود، شرکت کند.

سابقه بحث تبادل سوخت به آخرین دور مذاکرات ایران با گروه ۱+۵ در ۹ مهرماه سال گذشته برمی‌گردد. در آن زمان پیشنهادی مطرح شد که براساس آن، ایران بایستی اورانیوم غنی‌شده خود را به روسیه می‌فرستاد تا پالایش شود و پس از آن به فرانسه رفته تا تبدیل به میله‌های سوختی شود و بار دیگر با واسطه روسیه به ایران ارسال شود. مقامات کشورمان از آنجا که هیچ اطمینانی به وعده‌های غرب نداشته و ندارند، اعلام کردند که با مبادله و خرید سوخت موافقت به شرطی که این مبادله در داخل خاک ایران باشد، غربی‌ها هم که مثل همیشه منتظر بهانه‌ای برای تشدید تحریم‌های ایران بودند، در واکنش به شرط معقول ایران بار دیگر بر طبل تشدید تحریم‌های ایران کوبیدند.

اکنون به نظر می‌رسد مقامات کشورمان در نظر دارند پیشنهاد مبادله سوخت را بار دیگر مورد توجه قرار دهند؛

در آستانه نشست روز دوشنبه سران کشورهای عضو گروه ۱۵، وزیران خارجه کشورهای عضو دیروز در دفتر مطالعات سیاسی و بین‌الملل وزارت امور خارجه گردهم آمدند تا بیانیه نشست سران را آماده و تصویب کنند؛ اما آنچه که نگاه‌های بین‌المللی را به این اجلاس جلب کرده، نه فقط متن اجلاس بلکه حاشیه آن است؛ حاشیه‌ای که روسای جمهور ایران و برزیل بازیگران اصلی آنند.

لوئیس ایناسیو لولا داسیلوا، رئیس‌جمهور برزیل برای نخستین بار دیشب در صدر هیاتی ۳۰۰ نفره از تجار، بازرگانان و فعالان بخش خصوصی و اقتصادی وارد تهران شد. شمار زیاد همراهان داسیلوا نشان‌دهنده اهمیتی است که وی برای گسترش روابط با ایران قائل است و می‌تواند سرآغاز افزایش همکاری‌های دو کشور در موضوعات سیاسی، اقتصادی و تجاری باشد. با این وجود آنچه که اهمیت سفر رئیس‌جمهور برزیل به تهران را دوچندان کرده است، پیشنهادی است که درخصوص تبادل سوخت راکتور تهران مطرح است، پیشنهادی که چند روز پیش احمدی‌نژاد موافقت اصولی خود را با آن اعلام کرد و ظاهراً پیشنهاددهنده فرمول جدید، رئیس‌جمهور برزیل بوده است.

اگرچه درباره جزئیات پیشنهاد داسیلوا تا این لحظه هیچ منبعی اظهارنظر نکرده است؛ اما برخی منابع غیررسمی چندی پیش عنوان کرده بودند شاکله پیشنهاد جدید، مبادله سوخت در خاک کشوری ثالث است. در حالی که برخی منابع می‌گویند برزیل محل تبادل سوخت ۳/۵ درصدی ایران با ۲۰ درصدی دیگران خواهد بود، روزنامه گلوبو چاپ برازیلیا احتمال داد که ترکیه محل چنین مبادله‌ای باشد.

به نوشته این روزنامه، لولا درصدد است تا در جریان این سفر در مورد تبادل سوخت هسته‌ای یک سند امضا شود و بسیاری از کارشناسان بر این باورند که او در یافتن راه‌حلی مبتنی بر گفتگو در

همه نگاه‌ها به اجلاس تهران

مهمان پرست: شرایط برای رسیدن به تفاهم در خصوص تبادل سوخت مهیاست

ادامه از صفحه اول

اما به شرط آن که واسطه این تبادل کشوری مطمئن تر از روسیه باشد؛ کشوری چون برزیل با رئیس جمهوری برآمده از قشر محروم جامعه این کشور.

■ اشتراکات دو رئیس جمهور

داسیلوا که در سال ۱۹۴۵ در خانواده‌ای فقیر به دنیا آمد، در جوانی کارگر فلزکاری بود و برای به دست آوردن قدرت در برزیل ۳۰ سال مبارزه کرده است. لولا ایده‌های مشترکی با احمدی نژاد دارد که باعث شد آنان به یکدیگر نزدیک شوند. لولا همانند احمدی نژاد به دنبال عدالت اجتماعی است و همواره در راه محروم فقر و محرومیت، تبعیض و ظلم تلاش کرده است. وی همانند رئیس جمهور ایران به دنبال حذف نظام‌های ظالمانه و سلطه در جهان است. لولا همچنین دنبال صلح واقعی در خاورمیانه و احقاق حق فلسطینیان است. رئیس جمهور برزیل فردی دلسوز، زحمتکش و دنبال رفاه مردم است و بر همین اساس طرفداران وسیعی میان قشر فقیر کشورش دارد و جمعیت بزرگی به نام کشاورزان بدون زمین در برزیل که بزرگ‌ترین جنبش این کشور و آمریکای لاتین محسوب می‌شود حامی اصلی لولا هستند.

■ توقف در ایستگاه مسکو

رئیس جمهور برزیل قبل از سفر به تهران به مسکو رفت و با رئیس جمهور روسیه، کشوری که چرخش سیاستش بویژه در قبال پرونده هسته‌ای ایران مشهود است، گفتگو کرد. چرخش سیاسی از آن جهت که موضعگیری‌های اخیر مقامات روسیه نشان از آن دارد که آمریکا توانسته با دادن امتیازهای مهم نظر این کشور را برای تشدید تحریم‌های ایران جلب کند. این موضعگیری‌های جدید مقامات روس در اظهارات روز جمعه دمتری مدودف رئیس جمهور روسیه نیز مشهود بود.

وی در کنفرانس خبری مشترک با رئیس جمهور برزیل همچون مقامات آمریکایی از موفقیت میانجیگری همتای برزیلی خود در موضوع هسته‌ای ایران ابراز بدبینی کرده بود. وی گفته بود شکست میانجیگری می‌تواند منجر به اعمال مجازات‌های جدید علیه ایران شود. موضعی که پیش از او هیلاری کلینتون وزیر خارجه آمریکا مطرح و ادا کرده بود به

آینده گفتگوهای هسته‌ای برزیل و ترکیه با ایران خوش بین نیست. جالب است که رئیس جمهور روسیه در صد موفقیت رایزنی‌های رئیس جمهور برزیل در تهران را نیز تخمین زده و گفته است ۳۰ درصد احتمال دارد داسیلوا در میانجیگری موفق باشد که البته رئیس جمهور برزیل در جوابی قاطع به او گفت من پیش‌بینی می‌کنم ۹۹ درصد موفق شوم. رئیس جمهور برزیل پس از مسکو به دوحه - پایتخت قطر - رفت و دیشب به تهران آمد.

■ شرایط مثبت برای رسیدن به تفاهم

سخنگوی وزارت امور خارجه کشورمان نیز با اظهار امیدواری نسبت به نتیجه‌بخش بودن مذاکرات در حاشیه اجلاس گروه ۱۵ در خصوص تبادل سوخت گفت: فکر می‌کنیم شرایط برای رسیدن به یک تفاهم که بتواند نظرات طرفین را در خصوص تبادل سوخت تأمین کند در حال آماده شدن است. رامین مهمان پرست گفت: با توجه به مذاکراتی که تا الان در خصوص مبادله سوخت انجام شده فکر می‌کنیم که این

ظرفیت ایجاد شده است که طرفین به تفاهم جدی تر نزدیک شوند، ضمن این که رایزنی‌ها دائما در حال انجام است.

مهمان پرست گفت: در ملاقات‌های دوجانبه طرف‌های ایرانی و برزیلی موضوعاتی که مورد علاقه طرفین است مورد مذاکره قرار خواهد گرفت. سخنگوی وزارت خارجه گفت: موضوع فعالیت‌های هسته‌ای جمهوری اسلامی ایران در خصوص مبادله سوخت هم یکی از موضوعاتی است که از قبل با برزیل و ترکیه و برخی کشورهای دیگر مطرح شده و پیشنهادهای مختلفی در این خصوص ارائه شده است.

وی افزود: فکر می‌کنم در اجلاس تهران و در مذاکرات دوجانبه میان طرف ایرانی و برزیلی راجع به این موضوع باز هم صحبت خواهد شد.

■ و اما متن اجلاس گروه ۱۵

بعد از ظهر دیروز اجلاس وزرای خارجه کشورهای عضو گروه ۱۵ با سخنرانی منوچهر متکی وزیر امور خارجه در دفتر مطالعات سیاسی و بین‌الملل برگزار شد تا بیانیه پایانی نشست

سران آماده و تصویب شود.

متکی در آغاز این نشست با تأکید بر این که گروه ۱۵ باید رفتار جدیدی را مبتنی بر عدالت خواهی بنیان بگذارد، گفت: کشورهای عضو باید برای رویارویی با چالش‌های جهانی بویژه روند جهانی شدن اقتصاد همکاری‌های خود را گسترش دهند.

وزیر امور خارجه تأکید کرد جمهوری اسلامی ایران بر این باور است که مشترکات سیاسی، فرهنگی و اقتصادی اعضای گروه از یک طرف و موضوعاتی نظیر سرمایه‌گذاری، تجارت دوو چندجانبه، انرژی و توسعه و فناوری اطلاعات، مسکن، آموزش، بهداشت و محیط زیست به عنوان عناصر اصلی همکاری‌های فی‌مابین، عرصه مناسبی برای افزایش همکاری در زمینه‌های مختلف در بین کشورهای گروه ۱۵ و ایجاد گروه‌های کاری جهت شناسایی و تسهیل همکاری میان اعضای گروه را فراهم می‌آورد. وی ادامه داد: بر این مبنای لازم است تا اعضای گروه تعریف مناسبی از جایگاه خود ارائه کنند.